

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

802

Vragen van het lid **Dobbe** (SP) aan de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en voor Langdurige Zorg en Sport over *het bericht dat het salaris van zorgmedewerkers volgend jaar verder achter gaat lopen* (ingezonden 18 december 2023).

Antwoord van Minister **Helder** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 16 januari 2024).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht dat het salaris van zorgmedewerkers volgend jaar verder achter gaat lopen?¹

Antwoord 1

Op 14 december jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van verschillende onderzoeken naar beloning in zorg en welzijn². Het betreft het AAVN-onderzoek waarnaar in het bericht van Skipr wordt gerefereerd, een onderzoek van SEO en een onderzoek op basis van cijfers van het CBS en uitstroononderzoek van RegioPlus. Een beleidsmatige weging van de uitkomsten van deze onderzoeken laat ik aan een nieuw kabinet.

Vraag 2

Herinnert u zich het massale protest van zorgverleners op het Malieveld in 2020 en de acties van zorgverleners voor meer waardering en meer salaris?³

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Bent u het ermee eens dat het onacceptabel is dat de loonkloof tussen de zorg en de marktsector weer verder zal groeien? Zou u uw antwoord toe kunnen lichten?

¹ Skipr, 15 decembr 2023, «Salaris zorgmedewerker gaat volgend jaar verder achterlopen» (<https://www.skipr.nl/nieuws/salaris-zorgmedewerker-gaat-volgend-jaar-verder-achterlopen/>)

² Kamerstuk 29 282, nr. 552.

³ NOS, 5 september 2020, «Virtueel protest zorgpersoneel op Malieveld voor hoger loon» (<https://nos.nl/artikel/2346878-virtueel-protest-zorgpersoneel-op-malieveld-voor-hoger-loon>)

Antwoord 3

De verschillende onderzoeken laten niet eenduidig zien dat er sprake is van een loonkloof tussen de zorg en de marktsector. Naast het onderzoek van AWWN, heeft SEO een vergelijking gemaakt van de salarissen in de gehele sector zorg en welzijn ten opzichte van de marktsector. Uit dit onderzoek blijkt dat het gemiddeld uurloon van werknemers in zorg en welzijn vergelijkbaar is met dat van vergelijkbare werknemers in de marktsector.

Op basis van het AWWN-onderzoek kan niet worden geconcludeerd dat de loonkloof in 2024 groter wordt. Ten tijde van publicatie van dat onderzoek waren de cijfers waarover AWWN beschikte voor de salarissen in de marktsector van een minder recente peildatum dan die van cao's in de zorg. Hierdoor is in het onderzoek het verschil tussen de lonen in de zorg en marktsector tijdelijk kleiner (3%) dan het daadwerkelijk was. De nieuwe cijfers over de cao's die de afgelopen zes maanden zijn afgesloten in de marktsector, waarover AWWN sinds 1 januari 2024 beschikt, zijn niet in het onderzoek meegenomen. In het onderzoek heeft AWWN geschat dat met deze laatste loonontwikkelingen in de marktsector het verschil tussen het midden van loongebouw van zorgcao's (FWG 35 t/m 60) en de markt circa 6% zou zijn op 1 januari 2024.

Vraag 4

Hoe komt het dat de loonkloof tussen de zorg en de rest van de publieke sector zelfs helemaal niet is verkleind sinds het laatste onderzoek?⁴

Antwoord 4

In het vorige AWWN-onderzoek betrof het verschil in het middengebiet van het loongebouw met de publieke sector ongeveer 9%. In het nieuwe onderzoek is dit iets gedaald naar ongeveer 6–7%. Ook het SEO-onderzoek laat zien dat beloning in zorg en welzijn gemiddeld genomen achterblijft bij de rest van publieke sector. In een aantal andere publieke sectoren zijn de laatste tijd forse loonverhogingen doorgevoerd, waardoor de beloning in de zorg – ondanks de extra middelen die beschikbaar gesteld (675 mln euro structureel vanaf 2022) – niet veel is ingelopen op de rest van de publieke sector.

Vraag 5

Hoe kijkt u naar uw eigen verantwoordelijkheid voor het feit dat zorgverleners nog steeds een stuk minder verdienen dan werknemers in de rest van de publieke sector en de marktsector?

Antwoord 5

Om een concurrerende salarisontwikkeling mogelijk te maken stel ik jaarlijks de overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling (ova) beschikbaar. Deze is gekoppeld aan de ontwikkelingen in de markt. Hogere contractlonen in de markt leiden daarmee ook tot meer loonruimte in de zorg. Het SEO-onderzoek laat zien dat werkgevers hiermee marktconforme loonontwikkeling kunnen bieden. De loonontwikkeling over de jaren 2013–2022, gecorrigeerd voor veranderende samenstelling van het personeelsbestand, was voor werknemers in zorg en welzijn ongeveer gelijk aan die van vergelijkbare werknemers in andere sectoren.

Vraag 6

Hoe verklaart u het verschil in de cijfers tussen dit nieuwe AWWN-onderzoek en de berichtgeving van Zorgvisie op basis van CBS-cijfers eerder dit jaar?⁵

Antwoord 6

In het AWWN-onderzoek zijn de salarissen in de zorg vergeleken met die in de marktsector en publieke sector op basis van de eindsalarissen opgenomen in de salarisschalen in de cao's. Op basis van berichtgeving van Zorgvisie is mij niet bekend welke CBS-cijfers in dat artikel zijn vergeleken. Het CBS beschikt

⁴ Bijlage bij Kamerstuk 29 282, nr. 552 (2023D49375)

⁵ Zorgvisie, 24 augustus 2023, «Loonachterstand zorgpersoneel juist opgelopen» (<https://www.zorgvisie.nl/loonachterstand-zorgpersoneel-juist-opgelopen-na-ser-advies/>)

over cijfers over lonen op basis van registratiedata. Er is dus in ieder geval sprake van een verschil in methodiek.

Vraag 7

Welke stappen zou het kabinet of de Tweede Kamer kunnen zetten om de loonkloof tussen de zorg en de rest van de publieke sector en de marktsector op te heffen?

Antwoord 7

Gezien de demissionaire status van het kabinet laat ik een beleidsmatige wegging van de verschillende onderzoeken naar beloning aan een nieuw kabinet.

Vraag 8

Welke stappen gaat u zetten om de loonkloof tussen de zorg en de rest van de publieke sector en de marktsector op te heffen?

Antwoord 8

Zie het antwoord op vraag 7.

Vraag 9

Bent u bereid om deze vragen één voor één te beantwoorden?

Antwoord 9

Ja.